

Dünya Akreditasyon Günü

9 Haziran 2016

Akreditasyon: Kamu politikasını destekleyen küresel bir araç

Akreditasyon: Kamu politikasını destekleyen küresel bir araç

Standartlar, uygunluk değerlendirme ve akreditasyon, hükümetlerin politika belirleyicileri tarafından daha iyi düzenleme, çevre koruma, kamu güvenliği, dolandırıcılık önleme, adil ve etkili piyasalar ve halkın güveni bakımından daha iyi düzeye ulaşmak için kullanılabilir piyasa temelli araçlardır. Bu araçlar, olması gerektiği kadar yaygın biçimde bilinmemekte, anlaşılmamakta veya kullanılmamaktadır. Ancak, dünya genelinde, kamu sektörünün kamu politikası hedeflerini gerçekleştirme vasıtası olarak akredite edilmiş uygunluk değerlendirmeyi benimsediği birçok örnek vardır. Bu broşürde; politika belirleyiciler, düzenleyiciler ve kamu görevlileri için, bu araçların kendi faaliyet alanlarında niçin ve nasıl kullanabileceklerini aşağıdaki vaka incelemeleriyle açıklayan genel bir bakış sunulmaktadır:

- Hükümet, uygunluk değerlendirmenin kullanımını teşvik ederek, işletmelerin performansının yükseltilmesine katkıda bulunabilir.
- Hükümet, riski asgariye indirmek ve ticareti teşvik etmek için akreditasyon kuruluşlarından yararlanabilir.
- Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme, hükümetin kendi politikalarını ortaya koymasını ve uygulamasını sağlayabilir.
- Özel sektör, piyasada güven sağlamak için akreditasyonu kullanır.
- Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme düzenleyicilerin düzenleme yapmalarına yardımcı olur.
- Hükümet kendi kurumlarında uygunluk değerlendirmeyi uygulamak suretiyle kendi performansını artırabilir.

Ekonomik kalkınma, kamu sektörü, sağlık hizmetleri ve çevresel koruma gibi, uygunluk değerlendirmenin kullanıldığı politika alanlarını ortaya koyarak, akredite edilmiş uygunluk değerlendirmenin kamu politikasını destekleyen bir araç olarak kullanılabilirliğine ilişkin anlayışın yerleşmesi hedeflenmektedir.

İlave bilgiler, çok sayıda vaka incelemesi ve bağımsız araştırma yazıları, destekleyici bilgilere www.publicsectorassurance.org adlı İnternet sitesinden ulaşılabilir. Bu site özellikle, kamu sektörü kuruluşlarına, akredite edilmiş uygunluk değerlendirme hizmetlerini kullanmanın faydaları hakkında daha geniş bilgi sunmak amacıyla kurulmuştur.

İnşaat

Suç
Güvenlik

Ekonomik
Kalkınma

Kamu
Hizmetlerinin etkin
sunumu

Enerji

Çevre
Koruma

Gıda
Güvenliği

İş Sağlığı
Güvenliği

Sağlık
Hizmeti

Ürünler
Hizmetler

Ticaret

Standartlar ile akreditasyon arasındaki ilişki nedir?

Standartlar, bir şeyi yapmanın mutabık olunan yöntemidir; yazım sürecinde ilgili tüm paydaşların katılımıyla, güvenilir ve şeffaf biçimde, mevcut iyi uygulamaları ortaya koyan dokümanlardır.

Akreditasyon, uluslararası standartlara dayalı olarak test, belgelendirme, muayene ve kalibrasyon gibi uygunluk değerlendirme hizmetlerini sunan kuruluşların teknik yeterlilik ve güvenilirliğini belirler. Dolayısıyla akreditasyon, bir standarda uygunluğu doğrulamak için kullanılabilir. Akreditasyon, üçüncü taraflarca yürütülen tarafsız ve nesnel bir süreçtir; inanılır ve güvenilir uygunluk değerlendirme sonuçlarının sağlanması için en az mükerrerlik, en çok şeffaflık içeren ve en geniş biçimde kabul gören yoldur.

Ülkelerin çoğunda, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yetkili bir organın denetimine tabi olmasını sağlamak amacıyla akreditasyon kuruluşları kurulmuştur. Uluslararası alanda tanınan, diğer akreditasyon kuruluşlarınca eş değerlendirmeye tabi tutularak değerlendirilmiş olanlar tarafından yeterli olarak değerlendirilmiş olan akreditasyon kuruluşları, ürün ve hizmetlerin sınırların ötesinde kabul görmelerini sağlayan uluslararası anlaşmalar imzalar, böylece ticarete düzenleyici onay süreçlerini ve piyasada güveni destekleyen küresel altyapı oluşturur.

Bu anlaşmalar, belgelendirme kuruluşları ve doğrulama/validasyon kuruluşlarının akreditasyonu alanında IAF, laboratuvar ve muayene kuruluşlarının akreditasyonu alanında ise ILAC tarafından yürütülmektedir. Bu sistem, akreditasyon kuruluşlarının yaptıkları çalışmaların dünya genelinde uyumlu olmasına katkıda bulunmakta ve akreditasyon kuruluşları arasında uluslararası standartların tutarlı kalmasını sağlamaktadır. Bunun sonucunda, IAF ve ILAC çatısı altına bir kez test edilen, muayene edilen veya belgelendirilen ürünler ve hizmetler, her yerde eşit derecede güvenilir biçimde kabul görebilmektedir.

Construction

Crime - security

Economic development

Efficient delivery of public services

Energy

Environmental protection

Food safety

Health - safety

Healthcare

Products - services

Trade

Akreditasyon, kamu politikasını nasıl destekleyebilir?

Akreditasyon, hükümet politikalarını desteklemek üzere çeşitli biçimlerde kullanılabilir. Örneğin, piyasalar belirlenmiş standartları karşılamayı gönüllü olarak kabul eden işletmeler eliyle “öz düzenleme yapabilir.” Risklerin asgariye indirilerek, işlerin yürütülmesinde piyasalara güvence sağlamaya ihtiyaç olduğunda, ancak hükümetin düzenleyici müdahalesi arzu edilmediğinde akreditasyon uygulanabilir. Örneğin, bir sektör veya meslek, etik davranışı destekleyen kendi uygulama kurallarını geliştirmeyi ve kabul etmeyi seçebilir. Hükümet, politikanın uygulamaya konulması için standartların kullanılmasını teşvik edebilir veya hatta, belirli bir amaca yönelik bir standardın oluşturulmasına sponsorluk yapmak dahi isteyebilir. Hükümet aynı zamanda bir sektör ile işbirliği yaparak, standartların oluşturulmasında ve faaliyet izni verilmesinde diğer tarafların katılımını sağlayan, bir standart veya uygulama kuralı veya uygunluk belirleme yöntemi geliştirebilir. Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme, işte bu türden standartlara uygunluğa ilişkin güvence sağlar.

Vaka İncelemesi – Ceza Adalet Sisteminin ihtiyaçlarını karşılamak için Adli Tıp

- Hükümet, uygunluk değerlendirmenin kullanımını teşvik ederek, işletmelerin performansının yükseltilmesine katkıda bulunabilir.
- Hükümet, riski asgariye indirmek ve ticareti teşvik etmek için akreditasyon kuruluşlarından yararlanabilir.
- Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme, hükümetin kendi politikalarını ortaya koymasını ve uygulatmasını sağlayabilir.
- Özel sektör, piyasada güven sağlamak için akreditasyonu kullanır.
- Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme düzenleyicilerin düzenleme yapmalarına yardımcı olur.
- Hükümet kendi kurumlarında uygunluk değerlendirmeyi uygulamak suretiyle kendi performansını artırabilir.

Vaka İncelemesi – Hong Kong Konut İdaresi, belgelendirilmiş ürün kullanımını şart koşuyor

- Hong Kong Konut İdaresi, Hong Kong'da kamu sektörü için yılda ortalama 20.000 apartman dairesi inşa etmektedir.
- Yapı malzemeleri ve bileşenlerinin kalitesi, Konut İdaresi ve sektör için en önemli husustur çünkü, uygunsuz yapı ürünlerinin yeniden işlenmesi, konut projeleri için zaman ve maliyet bakımından etkiler yaratır.
- Konut İdaresi, inşaat projelerinde kullanılmak üzere 10 adet belgelendirilmiş önemli yapı malzemesi ürünleri için gereklilikleri ortaya koymuştur.
- Akredite edilmiş ürün belgelendirme, hammadde girişinden itibaren üretim, muayene, örnek seçme ve test etme dahil tüm üretim süreci boyunca ürün kalitesini güvence altına almak için güvenilir bir yol sağlamaktadır.

Alternatif olarak, akreditasyon yoluyla standartlara uygun olduklarını gösteren işletmeler, düzenleyiciler nezdinde “tanınma” elde edebilirler; düzenleyiciler onların yasal yükümlülüklerine uyacağına güvenir. Bu da, düzenleyicilerin denetim ve muayene ziyaretlerini azaltmasını ve dolayısıyla kamu parasının

(vergi ödeyenlerin parasının) tasarruf etmesini sağlar. Bu “kazanılan tanınma”, salt gönüllülük temelinde, düzenleme ile aynı düzeyde veya daha iyi düzeyde sonuçlar yaratabilir. Böylelikle, düzenleme maliyeti hem hükümet hem de düzenlemeye tabi işletmeler için azaltılmış olur.

İnşaat

Suç
Güvenlik

Ekonomik
Kalkınma

Kamu
Hizmetlerinin etkin
sunumu

Enerji

Çevre
Koruma

Gıda
Güvenliği

İş Sağlığı
Güvenliği

Sağlık
Hizmeti

Ürünler
Hizmetler

Ticaret

Vaka İncelemesi – Afrika’da sürdürülebilir hayvan sağlığının desteklenmesi

- Botswana Aşı Enstitüsü (BVI), hayvancılık aşlarının araştırılması, üretilmesi ve tedarik edilmesinde lider kuruluş olan MERIAL ile Hükümet arasında teknik işbirliği yoluyla kurulan bir kamu şirkettir.
- Akredite test ve belgelendirme, ürettikleri aşların kalitesinin, iç verimlilik yaratmasını, israfın azaltılmasını ve para tasarrufu yapılmasını sağlamaktadır.
- Ayrıca, piyasaya erişimi ve yeni ihaleler için uygunluğu artırmaktadır; her yıl artan büyüme ile bu kanıtlanmıştır.
- BVI’de üretilen aşların üçte ikisi, her yıl Afrika ve Orta Doğu’da 15’ten fazla ülkeye ihraç edilmektedir.

Akreditasyon sistemi, Hükümetin en üst düzeyde düzenleyici gereklerini belirlemesi ve bu genel ilkelerin teknik çözümler bakımından nasıl karşılanacağını tanımlamayı piyasaya bırakması suretiyle, kamu politikasını da destekleyebilir. Bazı durumlarda standartların kullanılmasına

Vaka İncelemesi – Avrupa Birliği’nde Yeni Yaklaşım

- Avrupa’da teknik uyumlaştırmaya “Yeni Yaklaşım”, düzenlemeyi desteklemede kullanılan 4.000’i aşkın standardı içermektedir.
- Yeni Yaklaşım kapsamında akreditasyon, standartlara uygunluğu kontrol eden kuruluşların (“Onaylanmış Kuruluşlar”) yetkinliğini sağlamak için kullanılmaktadır.
- Dünya Ticaret Örgütü Ticarete Teknik Engeller Anlaşması’na (WTO TBT Anlaşması) uygun olarak, düzenlemelere uygunluk zorunludur ve standartlara uygunluk gönüllü olmaya devam edecektir.

Vaka İncelemesi – Viktorya, Avustralya’da gıda güvenliği

- Avustralya’da Viktorya eyaletinde “Prime Safe” programı; et, tavuk eti ve deniz ürünleri tedarik zincirinin tüm alanlarında uygulanmaktadır.
- Risk temelli denetim sistemi biçiminde yürütülmektedir; buna göre, ruhsat sahiplerinin denetlenme sıklığı, tesislerinde işlenen ürünün taşıdığı risk düzeyine uygun olarak belirlenmektedir. Değerlendirilen risk büyüdükçe, denetim sayısı artmaktadır.
- Program, ISO 9001’e göre akredite belgelendirmenin faydasını şu ifadeyle tanımlamaktadır: “Üç aylık denetim programına tabi olan ve akredite ISO 9001 kalite güvence sistemini kendi faaliyetlerine dahil etmiş olan bir et işleme tesisi, denetim sıklığının yılda iki kez olacak şekilde uyarlanmasını sağlayabilir.

düzenlemede atf yapılabilir. Başka durumlarda ise, piyasanın kendisi, teknolojinin ulaştığı duruma göre kendilerine rehberlik edecek şekilde standartları geliştirmeye ve böylece uygunluğun sağlanmasına yardım etmeye karar verebilir.

Vaka İncelemesi – Avrupa Birliği’nde Yeni Yaklaşım

- Körfez İşbirliği Konseyi (GCC) üyesi ülkeler (Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn Krallığı, Suudi Arabistan Krallığı, Umman Sultanlığı, Katar, Kuveyt ve Yemen Cumhuriyeti), GCC pazarında ürünleri denetlemek için tek düzenleyici sistemi kullanmaktadır.
- Sistem, iki Teknik Düzenleme kümesinden oluşmaktadır. Birisi, GCC Tek Pazarı’na girmek isteyen tüm ürünler için geçerli Yatay Düzenleme’dir; diğeri ise örneğin oyuncaklar ve düşük gerilimli aletler gibi Ürün Kategorilerini ele alan Dikey Düzenlemeler’dir.
- Akreditasyon, bu düzenleyici sistemin uygulanmasında vazgeçilmez bir araçtır, onaylanmış kuruluşların yetkinliğini güvence altına almak için tüm düzenlemelerde kullanılmaktadır.

Akreditasyon, ne fayda sağlar?

Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme kuruluşları, diğer şeylerin yanı sıra, aşağıdaki işlevleri destekleyebilmektedir:

- Standartlar ve düzenlemelere uygunluğun doğrulanması
- Yetkinliğin kanıtlanması
- Risk değerlendirmesi ve yönetimi
- Güvenlik düzenlemelerinin uygulanması, örnek olarak bina yapım teknik mevzuatı
- Gıda ve içme suyu güvenliği
- Çevre koruma
- Sağlık ve sosyal bakım hizmetleri denetimi
- Ticaretin denetimi
- Ticaretin kolaylaştırılması
- Kamu hizmetlerinin etkin sunumu
- Adli tıp soruşturmalarının yürütülmesi
- Ürün veya proses aksamalarının soruşturulması

Vaka İncelemesi – ABD’de ENERGY STAR verimlilik programının desteklenmesi

- ENERGY STAR, ABD Çevre Koruma Ajansı'nın (EPA) enerji verimliliğini teşvik eden gönüllü bir programdır.
- ENERGY STAR programı, test verilerini sağlayan üçüncü taraf laboratuvarların ILAC MRA anlaşmasına imza atan akredite kuruluşlar tarafından akredite edilmesini şart koşan gereklilikler içermektedir.
- EPA'nın bizzat ajansa özgü kurallar geliştirmesine veya mükerrer laboratuvar gerekleri yaratmasına gerek kalmamıştır, böylece ajansın giderleri sınırlanmıştır.
- ILAC MRA, ENERGY STAR etiketi taşıyan ürünlerin programın sıkı gereklerini karşıladığına dair, tüketicilere güvence sağlamaktadır.

Vaka İncelemesi – ABD’de ENERGY STAR verimlilik programının desteklenmesi

- Hindistan Dış Ticaret Genel Müdürlüğü, çelik ve çelik ürünleri ithal kurallarını gevşetmiştir ve kalite güvencesini sürdürmek için ILAC ve IAF anlaşmalarına güvenmektedir.
- Çelik ithali, yerelde ilave belgelendirme veya muayeneye gerek kalmaksızın altyapı, petrol, nükleer reaktörler ve savunma gibi sektörlerde projeleri desteklemek için kullanılmaktadır.
- Kalite belgelendirmesi ya IAF MLA imza atan akredite kuruluşlar tarafından akredite edilen bir ürün belgelendirme kuruluşu (ISO Kılavuz 65 / ISO 17065) ya da, ILAC MRA imza atan akredite kuruluşlar tarafından ISO/IEC 17020'ye göre akredite edilmiş bir muayene kuruluşu tarafından sağlanmaktadır.
- Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme, yerel geliştirme ve düzenleyiciye güvence sağlamaktadır.

Akreditasyonun faydaları

- Akreditasyon, düzenlemeye alternatif sağlar, veya düzenlemeyi destekleyebilir ve sadeleştirilmesini sağlayabilir. Dünya genelinde hükümet ve düzenleyici faaliyetlerinde politikaların uygulanması için kullanılmaktadır. Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme, geniş bir yelpazede düzenleyici gereklerini ele almak için kullanılabilir; tüm sektörlere ve her türlü denetim, onay, validasyon veya değerlendirme sürecine uygulanabilen esnek bir araçtır.
- Akreditasyon, özel sektöre dayanmak suretiyle hükümetlerin giderlerini azaltabilir. Akredite edilmiş uygunluk değerlendirme, piyasa tarafından yürütülür ve ilgili kuruluşlardan alınan ücretlerle finanse edilir; böylelikle hükümetin kendi laboratuvar ve müfettişliklerini işletme ve finanse etme gereği ortadan kalkar.
- Akreditasyon, hükümet müdahalesinin en çok ihtiyaç duyulan yeri hedeflemesine yardım edecek bilgileri sağlamak suretiyle, risk temelli düzenlemeyi destekleyebilir.
- Açıklık ve bağımsızlık yoluyla; standartla ve akreditasyon, politikaların uygulanması için araç olarak kullanılmak üzere gerekli meşruiyet ve piyasada kabule sahiptir. Akreditasyonun karşılıklı tanınmasına ilişkin uluslararası anlaşmalar yoluyla, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerdeki düzenleyiciler tarafından daha geniş biçimde kullanılan araçlar haline gelmektedir.

İnşaat

Suç
Güvenlik

Ekonomik
Kalkınma

Kamu
Hizmetlerinin etkin
sunumu

Enerji

Çevre
Koruma

Gıda
Güvenliği

İş Sağlığı
Güvenliği

Sağlık
Hizmeti

Ürünler
Hizmetler

Ticaret

İlave bilgi için

Dünyada merkezi hükümetler, yerel yönetimler ve düzenleyicilerin olumlu faydalar elde etmek üzere akredite edilmiş uygunluk değerlendirmeyi nasıl kullandıklarına ilişkin örnekleri görmek için www.publicsectorassurance.org sitesini ziyaret edin.

ILAC karşılıklı tanıma anlaşması (MRA) hakkında ilave bilgi ve imzacı tarafların listesi, ILAC İnternet sitesinde mevcuttur:
<http://ilac.org/ilac-mra-and-signatories/>

IAF Çok Taraflı Tanıma Anlaşmaları (MLA) ve imzacı tarafların listesi, IAF İnternet sitesinde mevcuttur:
http://www.iaf.nu//articles/IAF_MEMBERS_SIGNATORIES/4s.

The ILAC Secretariat

Tel: +612 9736 8374

E-posta: ilac@nata.com.au

İnternet sitesi: www.ilac.org

The IAF Secretariat

Tel: +1 (613) 454 8159

E-posta: iaf@iaf.nu

İnternet sitesi: www.iaf.nu

@ILAC_Official

<https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>

@IAF_Global

<http://www.linkedin.com/company/international-accreditation-forum-inc>

<https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>

İnşaat

Suç
Güvenlik

Ekonomik
Kalkınma

Kamu
Hizmetlerinin etkin
sunumu

Enerji

Çevre
Koruma

Gıda
Güvenliği

İş Sağlığı
Güvenliği

Sağlık
Hizmeti

Ürünler
Hizmetler

Ticaret